

FIȘA DISCIPLINEI

Fundamentele biblice vechi testamentare ale discursului etic

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Pastorație și Viață Liturgică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Fundamentele biblice vechi testamentare ale discursului etic			Codul disciplinei	OMR0007
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Opțional		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină complementară (DC)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					9
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					44
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				94	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu e cazul
4.2. de competențe	Nu e cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate)
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența minim 75% și realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Redactează lucrări științifice, academice și documentație tehnică
CP3	Gestionează dezvoltarea profesională personală
CP7	Predă texte religioase
CP9	Promovează activități religioase
CP13	Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Studentul va fi capabil să evalueze consecințele morale și etice ale acțiunilor
CT3	Studentul va fi capabil să urmărească valorile etice și credințele religioase

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul cunoaște principiile eticii și integrității științifice aplicabile cercetării teologice	Studentul aplică norme etice în cercetarea temelor liturgice, pastorale și bioetice
CP4	Studentul cunoaște rolul gândirii abstracte în înțelegerea conceptelor teologice fundamentale	Studentul corelează concepte trinitare, hristologice și sacramentale cu experiența liturgică a Bisericii
CP7	Studentul cunoaște metode de interpretare a textelor religioase în contexte liturgice și pastorale	Studentul predă texte biblice, liturgice și mistagogice prin explicații clare și contextualizate
CP10	Studentul cunoaște fundamentele teologice ale misiunii religioase în contexte liturgice și pastorale	Studentul proiectează acțiuni misionare legate de inițierea creștină, cateheză și slujirea comunității
CP13	Studentul cunoaște dimensiunile etice, religioase și filosofice ale acțiunii pastorale	Studentul evaluează consecințe morale și aplică repere valorice în analiza situațiilor concrete
CT5	Studentul înțelege rolul gândirii filosofice în analiza credinței și vieții comunitare	Studentul aplică perspective filosofice în interpretarea problemelor morale, teologice și pastorale

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul înțelege impactul ideilor, oportunităților și acțiunilor în viața pastorală și liturgică
2. Studentul cunoaște criteriile morale și etice pentru evaluarea acțiunilor pastorale

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

3. Studentul înțelege legătura dintre valorile etice, credințele religioase și experiența liturgică
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul evaluează consecințele intervențiilor pastorale asupra persoanei, comunității și dialogului eclezial
2. Studentul analizează consecințele etice ale mărturiei creștine, filantropiei și intervenției pastorale
3. Studentul identifică repere morale și religioase în antropologie, bioetică și spiritualitate creștină

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Dumnezeu cel Viu I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Dumnezeu cel Viu II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
3. Haiim – ființă vie; Despre unitatea creației, unitatea și unicitatea persoanei umane I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
4. Haiim – ființă vie; Despre unitatea creației, unitatea și unicitatea persoanei umane II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Viața – dar sacru; despre dar și dăruire I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Viața – dar sacru; despre dar și dăruire II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Etica religioasă și etica seculară I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Etica religioasă și etica seculară II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Cunoașterea, morala și religia, structuri imanente sau deschideri spre transcendent I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Cunoașterea, morala și religia, structuri imanente sau deschideri spre transcendent I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Bioetica și transcendența	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
12. Sf. Scriptură și provocările contemporane din domeniul: reproducere, clonare, avort, naștere, suferință, stările limită I	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Sf. Scriptură și provocările contemporane din domeniul: reproducere, clonare, avort, naștere, suferință, stările limită II	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Bioetica într-o lume post creștină	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Bibliografie obligatorie

- Breck, John, *Darul sacru al vieții*, trad. PS Irineu Pop Bistrițeanul, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2001.
- Clément, Oliver, *Trupul morții și al slavei. Scurtă introducere la o teopoetică a trupului*, trad. Eugenia Vlad, Ed. Christiana, București, 1996.
- Clément, Oliver, *Viața din inima morții*, trad. Claudiu Soare, Ed. Pandora, București, 2001

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

- Engelhardt Herman, *Fundamentele Bioeticii creștine. Perspectiva ortodoxă*, trad. rom. Mihail Neamțu, Cezar Longhin, Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2005.
- Grigorie de Nyssa, Sf., *Despre facerea omului*, trad. Teodor Bodogae, în col. „PSB”, vol. 30, EIBMBOR, București, 1998.
- Ioan Gură de Aur, Sf., *Omilii la Facere I*, trad. Dumitru Fecioru, în col. „PSB”, vol. 21, EIBMBOR, București, 1987.
- Irineu Pop Bistrițeanul, „Viața, un dar sacru sau o povară psiho-somatică?”, *Renașterea* 12 (2001), nr. 2.
- Jacob, Edmond, *Théologie de l-Ancient Testament*, Delachaux & Niestlé, Paris, 1955.
- Larchet, Jean-Claude, *Etica procreației în învățătura Sfinților Părinți*, Ed. Sofia, București, 2003.
- Mantzaridis, Gheorghe, „Bioetica secularizată sau etica globalizării”, *Renașterea* 3 (2002).
- Scripcaru, Gheorghe, „Bioetică și Religie”, *Revista Teologică*, 1 (1998).
- Skouteris, Constantine, „Bioetica și modul de viață al Ortodoxiei”, *Altarul Banatului* 1-3 (2007).
- Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol 1, EIBMBOR, București, 1996.
- Vasile cel Mare, Sf., *Scrieri I. Omilii la Hexaemeron*, trad. Dumitru Fecioru, în col. „PSB”, vol. 17, EIBMBOR, București, 1986.
- Vlachos, Hierotheos, *Persoana în Tradiția ortodoxă*, trad. Paul Bălan, Ed. Buna Vestire, Bacău, 2002.
- Zizioulas, Ioannis, „Persoana umană și intervențiile genetice I, II”, *Renașterea* 13 (2002), nr. 9, 10.

Bibliografie opțională:

- Beaufils, Dominique et al, *Bioetica și taina persoanei. Perspective ortodoxe*, trad. Nicoleta Petuhov, Ed. Bizantină, București, 2006.
- Breck, John și Lyn, *Trepte pe calea vieții. O viziune ortodoxă asupra bioeticii*, Ed. Sophia, București, 2007.
- Buta, Mircea Gelu (coord.), *Medicii și Biserica 3: Pentru o bioetică creștină. Aspecte speciale determinate de relația dintre teologie și medicină*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.
- Buta, Mircea Gelu (coord.), *Medicii și Biserica 4: Familia, nașterea, tehnologii medicale de reproducere asistată*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.
- Clonarea umană între mit și realitate. O evaluare ortodoxă, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2003.
- Dumea, Caudiu, *Omul între „a fi” și „a nu fi”. Probleme fundamentale de bioetică*, Ed. Arhiepiscopiei Romano-Catolice, București, 1998.
- Gavrilovici, Cristina, *Introducere în Bioetică*, Ed. Junimea, Iași, 2007.
- Irineu Pop Bistrițeanul, *Curs de Bioetică*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.
- Larchet, Jean-Claude, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, Ed. Sofia, București, 2004.
- Miroiu, Adrian (ed.), *Etica aplicată*, Ed. Alternative, București, 1995.
- Moldovan, Ilie, *Darul sfânt al vieții și combaterea păcatelor împotriva acestuia. Aspecte ale nașterii de prunci, în lumina moralei creștine*, EIBMBOR, București, 1997.
- Oprescu, Dan, *Filosofia avortului*, Ed. Trei, București, 1997.
- Protopopescu, Denisa Marina ș.a., *Infertilitatea. Fertilizarea in vitro și reproducerea asistată*, Ed. Meteora Press, București, 2001.
- Scripcaru, Gheorghe et al., *Bioetica, științele vieții și drepturile omului*, Ed. Polirom, Iași, 1998.
- Stan, George, *Teologie și bioetică*, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2001.
- Stăniloae, Dumitru, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. 1, Ed. Cristal, București, 1995.
- Zion, Wiliam Basil, *Eros și transfigurare. Sexualitate și căsătorie. O perspectivă ortodoxă răsăriteană*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Dumnezeu cel Viu I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
2. Dumnezeu cel Viu II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
3. Haiim – ființă vie; Despre unitatea creației, unitatea și unicitatea persoanei umane I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
4. Haiim – ființă vie; Despre unitatea creației, unitatea și unicitatea persoanei umane II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
5. Viața – dar sacru; despre dar și dăruire I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
6. Viața – dar sacru; despre dar și dăruire II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
7. Etica religioasă și etica seculară I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

8. Etica religioasă și etica seculară II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
9. Cunoașterea, morala și religia, structuri imanente sau deschideri spre transcendent I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
10. Cunoașterea, morala și religia, structuri imanente sau deschideri spre transcendent I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
11. Bioetica și transcendența	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
12. Sf. Scriptură și provocările contemporane din domeniul: reproducere, clonare, avort, naștere, suferință, stările limită I	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
13. Sf. Scriptură și provocările contemporane din domeniul: reproducere, clonare, avort, naștere, suferință, stările limită II	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
14. Bioetica într-o lume post creștină	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

Bibliografie

Studii de specialitate

- Andronikof, Marc, „Un punct de vedere ortodox asupra transplantului de organe”, *Revista Teologică* 1 (1998).
- Breck, John, „Dilemele bioetice și Ortodoxia”, în *Revista Teologică*, 1 (1998).
- Buta, Mircea Gelu, „Întâlnire cu muribunzii”, *Tabor* 6 (2007).
- Chirilă, Pavel et al., „Moarte biologică. Moarte cerebrală. Moarte spirituală. Moarte socială”, *Tabor* 5 (2007).
- Cosma, Sorin, „Eutanasia, în viziunea moralei creștine”, *Altarul Banatului* 10-12 (2004).
- Cosma, Sorin, „Procrearea medical asistată, în viziunea moralei creștine”, *Mitropolia Olteniei* 1-4 (2005).
- Gavrilovici, Cristina, „Sfârșitul vieții la începutul vieții – o perspectivă spirituală”, *Tabor* 5 (2007).
- Gherman-Căprioară, Mirela, „Asistența bolnavului renal în stadiul terminal”, *Tabor* 6 (2007).
- Iloaie, Ștefan, „Taina morții ca taină a vieții. Atitudinea creștinului față de moarte”, *Tabor* 6 (2007).
- Moldovan, Sebastian, „O problemă de Bioetică în embriologia contemporană”, *Revista Teologică* 1 (1998).
- Morar, Silviu, „Dimensiuni etice ale stărilor terminale”, *Tabor* 5 (2007).
- Pușcaș, Florin, „Procreația clinic asistată, în teologia diasporei ortodoxe”, *Revista Teologică* 1 (1998).
- Răducă, Vasile, „Despre transplantul de organe, din punct de vedere ortodox”, *Ortodoxia* 3-4 (2004).
- Răducă, Vasile, „Planificarea familială, controlul nașterilor și contracepția”, *Ortodoxia* 1-2 (2006).
- Skouteris, Constantine V., „Bioetica și modul de viață al Ortodoxiei”, *Altarul Banatului* 1-3 (2007).
- Scripcaru, Gh., „Bioetică și Religie”, *Revista Teologică* 1 (1998).
- Stan, George, „Un punct de vedere ortodox despre procrearea medical asistată”, *Ortodoxia* 3-4 (2001).
- Stan, George, „Un punct de vedere ortodox despre ingineria genetică și clonare”, *Ortodoxia* 1-2 (2002).
- Tofană, Stelian, „Sensul morții în raport cu viața, din perspectiva Apostolului Pavel. O diagnoză spirituală a ‘marii treceri’”, *Tabor* 5 (2007).

Articole de specialitate

- Bartolomeu, Arhiepiscopul, „Biserica și transplantul de organe”, *Renașterea* 11 (1998).
- Bartolomeu, Arhiepiscopul, „Constituirea comisiilor locale de Bioetică”, *Renașterea* 7-8 (2001).
- Breck, John, „Când începe viața umană?”, *Renașterea* 12 (2003).
- Breck, John, „Dilemele morale ale medicinei actuale”, *Renașterea* 5 (2001).
- Breck, John, „Manipularea persoanei umane”, *Renașterea* 5 (2002).
- Buta, Mircea Gelu, „Bioetica sau morala științei”, *Renașterea* 11 (2001).
- Buta, Mircea Gelu, „Nursingul biblic sau problema vindecării în teologia ortodoxă”, *Renașterea* 6 (2001).
- Buta, Mircea Gelu, „Sensul creștin al actului medical”, *Renașterea* 11 (2002).
- Iloaie, Ștefan, „Clonarea umană între mit și realitate”, *Renașterea* 9 (2003).
- Iloaie, Ștefan, „Noi lucrări de bioetică”, *Renașterea* 2 (2003).
- Irineu Pop Bistrițeanul, „Eutanasia sau uciderea din milă”, *Renașterea* 5 (2001).
- Mantzaridis, Gheorghe, „Bioetica secularizată sau etica globalizării”, *Renașterea* 3 (2002).
- Moldovan, Ilie, „Clonarea umană? Atitudinea Bisericii Ortodoxe”, *Renașterea* 5 (1997).
- Preda, Radu, „Editorial: Reinventarea umanității”, *Renașterea* 5 (2001).

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la o teologie comparată între creștinism și iudaism.	Examen oral	80 %
	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unei lucrări de seminar.	20 %
9.5 Seminar/laborator	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea sumară a conținutului Vechiului Testament, cu accent pe elementele fundamentale ale discursului etic.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

Nu se aplică

Data completării:
20.06.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
20.07.2026

Semnătura directorului de departament

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".